



SETTIMANALE
SPEDIZ. IN A.P. - 45% - ART. 2 COMMA 20/b
LEGGE 662/96 - FILIALE DI GORIZIA
ISSN 1124 - 6596

TAXE PERCUE - TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE GORIZIA - ITALY

NOVI GLAS

CENA 1 €



www.noviglas.it

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

OGENJ ŠE TLI

Nekaj manj kot devetdeset let. Tako dolgo je bilo časovno razdobje, ki je Borisa Pahorja popeljalo od "Trsta do Trsta", čeprav je spomin na svoje mesto nosil v sebi tako v hudih življenjskih izkušnjah kot v radostnih trenutkih osebnega in javnega življenja. Čeprav je drugi, današnji Trst, v katerem se je pisatelj "vrnil" po dolgi poti, neprimerljivo različen od tistega, ki ga je bil prisiljen "zapustiti" leta 1920, ostaja vedno prostor, ki mora zaradi svoje daljine in polpretekle zgodovine pazljivo in brimerno načrtovati svojo bodočnost, predvsem v času, ko se bo v kratkem družbenogospodarska stvarnost pri nas korenito spremenila.

Seveda ne gre istovetiti takega popotovanja z običajnim prepričanjem, da je voyage le fizični premik skozi kraj in čas; tako pot je namreč bolj primerljiva s pričakovanjem priznanja, da niso mogli niti z nasiljem nam odvzeti tega, kar je bistvenega za vsakega človeka: to je dostojanstva naši pripadnosti in nam samim.

Podelitev Zlatega sv. Justa Borisu Pahorju je prav v tej luči pomenljiv dogodek. Pred časom sta nagrada prejela še dva slovenska Tržačana, slikar Lojze Spacal in arhitekt Boris Podrecca, a tokrat je imela podelitev po samem Pahorjevem prepričanju in prepričanju nas zamejcev globlji simbolni značaj; to zato, ker je letošnji nagrajenec tudi simbolni umetnik, nosilec tistega izročila, ki so ga nekateri zaradi nestrpnosti in zaprtosti skušali zatreti.

Pahor je v svojem govoru pred natrpano sejno dvorano občinskega sveta predložil številnim osebnostim, kako tesni in plodni so bili nekoč kulturni odnosi med italijansko in slovensko skupnostjo v Trstu, začevši z doprinosom modrega škofa Bonoma, ki je v 16. stoletju sprejel v svoj krog mladega Primoža Trubarja. Prav zavzetost devinskega grofa za medsebojno sporazumevanje na tem področju je k nam privedlo v 17. stoletju patra Alassia da Sommaripa, da je sestavil italijansko slovenski slovar. V Trstu se je rodil mecen slovenskega razsvetljenstva, baron Žiga Zois.

Ko pa smo Slovenci v 19. stoletju začeli krojiti tudi svoje gospodarstvo in začeli nastopati na družbenem področju, so se naši sosedi zavedali prisotnosti tistih, ki so jih do pred kratkim imeli le za pripadnike naroda pristaniških delavcev, služkinj in dojlj. Kulturni dialog med dvema skupnostima pa je vsekakor vztrajal: Bazlen je hvalil Cankarjev opus, Andrej Budal je prevedel Manzonijeve Zaročence in Boccacciov Dekameron. Če je fašistično obdobje pretrgalo še to vez, je povojni čas botroval novemu strpnemu razmerju, in to predvsem zaradi prevajanja in raziskovalnega dela italijanskih kulturnikov; verjetno pa tudi zaradi nekaterih slovenskih intelektualcev, ki imajo z italijanskim svetom posebno vez.

Morda je Boris Pahor za našo manjšinsko skupnost še toliko bolj simbolna osebnost, ker se v njem zrcalita - kot tudi v vseh nas - dvorezen odnos in čustvo, ki ga zamejci gojimo do večinskih sosedov.

Po vojni se je pisatelj odločil, da se bo posvetil poučevanju italijanske književnosti, saj je njegova šolska izobrazba slonela prav na italijanskem knjižnem izročilu.

/ stran 8

Igor Gregori

Kulturni center Lojze Bratuž / Božični koncert

"Oznanjam vam veliko veselje!"



FOTO DP

Minulo soboto, 20. decembra, je bil v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici božični koncert, na katerem je nastopilo okrog 120 pevcev in glasbenikov, ki jih je vodil Hilarij Lavrenčič. Šlo je za izjemno uspešen božični koncert, ki so ga

ponovili na praznik sv. Štefana v goriški stolnici, posnela ga je slovenska televizija deželnega sedeža RAI in so ga tako lahko videli širom po naši deželi. Odlični koncert je dokaz več, da združeni zmoremo več in bolje. Čestitamo!

Kiparski park na mejnem prehodu Štandrež-Vrtojba

"To je zdaj naš evropski prostor"

Odlični dokaz tega, kakšen domet lahko imajo naši zagnani prosvetni delavci, ki verjamejo v živo kulturo, svoje projekte in mlade ustvarjalne sile, je bila prireditev, ki je potekala na t.i. nikogaršnji zemlji na mednarodnem mejnem prehodu Štandrež-Vrtojba v sredo, 17. decembra, v poznih jutranjih urah.

Na pobudo Društva Skultura 2001 in rajonskega sveta Štandrež ter občine Sempeter-Vrtojba in Krajevnega odbora Vrtojba in pod pokroviteljstvom Evropske zveze, dežele Furlanije-Juljske krajine, generalnega konzulata RS v Trstu, goriške pokrajine, goriške občine in mestne občine Nova Gorica so se namreč zbrali številni predstavniki krajevnih oblasti, da bi z otvoritvijo "kiparskega parka" pod milim nebom obogatili prostor med Štandrežem in Vrtojbo ter postavili znamenje, ki želi govoriti mimoidočim o prihodnosti brez meja.

Avtorji lesenih in mozačnih umetnin so študentje beneške likovne akademije, šole mozaikov iz Spilimberga in srednje lesarske šole iz Nove Gorice, ki so se junija letos na pobudo Društva Skultura 2001 udeležili kiparske kolonije na Jeremitišču. Tam so se zbrali mladi umetniki iz Italije,



Otroci pojejo o prijateljstvu na nikogaršnji zemlji ob otvoritvi kiparskega parka (Foto DPD)

Slovenije, Nemčije, Hrvaške, Francije in Danske, da bi z dletom v roki na svoj način spregovorili o željah in idealih mlajšega rodu po presegaanju vsake - državne, kulturne, jezikovne... - meje, ki še ločuje ljudi.

Prireditev je odprl "duša" Skulture in predsednik rajonskega sveta Štandrež Marjan Breščak, ki je orisal cilje omenjene kolonije; zahvalil se je arh. Davidu Faganelu, Francu Dugu in Zmagu Posegi, ki so izdelali načrt postavitve kipov.

"Avtorji umetniških del so študentje, ki se v svojih spretnostih torej še oblikujejo, kot se oblikuje tudi Evropa." In vendar ta dela izražajo prepričanje, da želje mladih že sedaj presegajo meje. / stran 10
Danijel Devetak

Voščilo

Bralkam in bralcem našega tednika voščimo ob Novem letu veliko dobrega, miru, Božjega blagoslova, veselja in tudi obilo posluha za skupno dobro! Istočasno sporočamo, da bo naslednja številka Novega glasa izšla 15. januarja 2004. Sodelavce prosimo, naj pošljejo zapise do petka, 9. januarja 2004.

Intervju



Direktor Goriškega muzeja Andrej Malnič o našem prostoru. (stran 3)

Razstava

Andrej Jemec ima odmevno razstavo v Škofovih zavodih. (stran 7)



02

Drago Legiša
HLADNI PRHI OB NOvem LETU

02

Alojz Tul
O NOVI EVROPSKI USTAVI ŠE NI SOGLASJA

05

VOŠČILI GORIŠKEGA IN TRŽAŠKEGA ŠKOFA

07

Jože Štucin
ORATORIJ IN SLOVENSKE BOŽIČNE PESMI

13

Marjan Drobež
ZADNJA POLITIČNA DOGAJANJA V SLOVENIJI

Intervju / Andrej Malnič

Čas bo pokazal, ali bomo znali evropski izziv obrniti sebi v prid

Pred vstopom v novo leto, ki bo na poseben način zaznamovalo ves primorski prostor, smo se pogovorili z ravnateljem Goriškega muzeja dr. Andrejem Malničem. Ob tej priložnosti smo mu poleg vprašanj, ki zadevajo ustroj in delovanje ustanove, ki je pomembna tudi za slovensko narodnostno skupnost v Italiji in sploh za vso Slovenijo, postavili tudi nekaj vprašanj o njegovih pogledih na obstoj oz. padec meje ter o stvarnosti, ki nastaja na Goriškem.

Ko ste leta 2002 postali ravnatelj Goriškega muzeja, je muzej praznoval 50-letnico obstoja. Kako danes, kot predstavnik mlajšega rodu muzealcev, gledate na razvoj te pomembne institucije na Primorskem?

Danes lahko rečem, da je bilo moji generaciji ob prihodu v muzej v 90. letih dobro postlano. "Ta mladi" moramo biti resnično hvaležni vsem preteklim rodovom. Hvaležni smo lahko tudi goriškim in slovenskim politikom, ki so naši hiši stali ob strani. Kako izdelani so bili naši kraji zaradi fašizma in vojne, vemo vsi. Muzej so naši predhodniki z veliko volje in ljubezni ustvarili tako rekoč iz nič. Ustanovljeni smo bili 5. septembra leta 1952 v Solkanu kot Okrajni muzej. Prvi ravnatelj je bil Ludvik Zorzut in sedež muzeja je bil v solkanski šoli. Leta 1953 so muzealci postavili na ogled prvo razstavo. Leta 1954 je postal sedež muzeja grad Kromberk. Za začetno pionirsko obdobje je značilna skrb za osnovne delovne pogoje in kadre. To je čas ravnateljev Andreja Pavlovca in Karla Plestenjaka. Leta 1963 je bil za ravnatelja imenovan Rudolf Hönn. Takrat je nastopilo novo obdobje, začelo se je sistematično delo. Leta 1965 je bil za ravnatelja imenovan dr. Branko Marušič. Plodovi njegovega načrtnega in vztrajnega znanstvenega in muzejskega dela so pokazali rezultate v 70. in 80. letih. Obdobje ravnatelja dr. Branka Marušiča (1965-1987) štejemo muzealci za zlato dobo Goriškega muzeja. Obdobju moških ravnateljev je sledilo obdobje dveh žensk: Nelide Nemec (1987-1991) in mag. Slavice Plahuta (1991-2002). Obe ravnateljici sta posvečali veliko pozornost strokovnemu in znanstvenemu razvoju muzeja, skrbeli sta za kvaliteto delovno okolje in za ureditev novih zbirk na Dobrovem in v Štanjelu. V jubilejno 50. leto je muzej stopil pod vodstvom mag. Slavice Plahute. Prenova gradu Kromberk, izgradnja amfiteatra in lapidarija v parku, posodobitev delavnic ter novi sodobni depoji v Šturjah in Palah so njeno delo in resnično lepa popotnica za prihodnost. Muzej je danes osrednja slovenska kulturna institucija na Primorskem. Postal je to, kar so že pred prvo vojno sanjali goriški Slovenci.

Grad Kromberk, kjer je sedež muzeja, je le eden izmed gradov, za katere skrbite. Kaj pa druge zbirke, kaj vse sodi v Goriški muzej?

Goriški muzej je pokrajinski muzej splošnega značaja in deluje na območju desetih primorskih občin (Nova Gorica, Šempeter pri Gorici, Brda, Kanal ob Soči, Miren-Kostanjevica, Ajdovščina, Vipava, Komen, Sežana, Divača) in delno na območju občine Hrpelje-Kozina. V sodelovanju z Mestnim muzejem Idrija deluje še na območju občin Idrija in Cerkno, skupaj s Tolminskim muzejem pa na območju občin Tolmin, Bovec in Kobarid. Muzej izvaja javno službo v sodelovanju z Mestnim muzejem Idrija, Tolminskim muzejem in Pilonovo galerijo tudi za pod-

ročje likovne umetnosti od začetka 20. stoletja dalje. Na gradu Kromberk, kjer je sedež muzeja, so postavljeni na ogled slikarska in kiparska dela starejše umetnosti, kulturno zgodovinska zbirka, galerija primorskih slikarjev, lapidarij in občasne arheološke ter etnološke razstave. V Žabjem kraju v Solkanu imamo restavratorske-konservatorske delavnice, kjer delajo izvrstni restavratorji za les, keramiko, kovino in slike. V vili Bartolomei, prav tako v Žabjem kraju v Solkanu, je postavljena na ogled lepa razstava o zgodovini Primorske 1918-1947. Na Sveti Gori imamo razstavo o prvi svetovni vojni. Naši kustosi so pomagali samostanu na Sveti Gori pri postavitvi Marijanskega muzeja. Na gradu Dobrovo je galerija darovanih del slikarja Zorana Mušiča, svetovno znanega umetnika, ki ga svet bolje pozna pod priimkom Music. Na ogled so tudi lepa kulturno-zgodovinska zbirka, poskus rekonstrukcije muzejske zbirke nekdanjega lastnika gradu Baguera in občasne slikarske razstave. V Medani skrbimo za spominsko hišo pesnika Alojza Gradnika. V Ajdovščini, v muzeju ob starem mlinu ob Hublju, sta postavljeni

Goričanov multikulturalnosti in večjezičnosti ni potrebno posebej učiti... Kdor danes zavrže slovenščino, zanika svojo samobitnost...

na ogled dve lepi muzejski razstavi: Fosili iz zbirke Stanislava Bačarja in arheološka razstava o antični Ajdovščini. V Šturjah imamo nove sodobne depoje za hrambo muzejskih predmetov. Dobre depoje imamo tudi v Palah, tam hranimo eno največjih zbirk vozov s trdimi kolesi na Slovenskem. Strokovni muzejski nadzor imamo še v Kraški hiši in galeriji Lojzeta Spacala v Štanjelu, spominsko hišo Kosovelove družine v Tomaju in v galeriji Avgusta Černigoja v Lipici. Kot rečeno, Goriški muzej je splošni muzej, v njem so zastopane vse muzejske stroke: arheologija, etnologija, zgodovina in umetnostna zgodovina. Na gradu Kromberk sta tudi oddelek za audiovizualno dokumentacijo in hemeroteke ter ena največjih specialnih domoznanskih knjižnic na Slovenskem. Na koncu pa moram še omeniti, da je med leti



FOTO JKP

1958 in 2000 v okviru našega muzeja deloval sedaj samostojni Tolminski muzej. Dokler je bil Goriški muzej pristojen izvajati javno službo na območju občin Tolmin, Kobarid in Bovec, smo upravljali še muzej v Tolminu, spominsko hišo Simona Gregorčiča in z muzej v Trenti. Skupaj s Turističnim društvom iz Kobarida so naši kustosi pomagali urediti sedanji Kobariški muzej. Prispevek Goriškega muzeja je bil odločilen tudi pri postavitvi sedanje muzejske zbirke v Trenti. V okviru Goriškega muzeja so vrsto let delovale Goriške galerije, ki sedaj sodijo v okvir Kulturnega doma Nova Gorica.

Goriški muzej je poznan tudi zaradi zbornika in drugih strokovnih publikacij, ki jih izdaja. Kaj lahko našim bralcem poveste o izdajateljski dejavnosti muzeja?

Izdajanje knjig in zbornikov, ki govorijo o preteklosti Goriške, ter katalogov muzejskih razstav je ena izmed temeljnih nalog našega muzeja. Daljnosežna je bila odločitev ravnatelja dr. Branka Marušiča, da je leta 1974 začel izdajati zbornik Goriški letnik. V muzeju letnik šaljivo imenujemo Goriški četnik, to pa zato, ker se je po pripovedovanju starejših kolegov ravnatelj Marušič pri tipkanju na pisalni stroj velikokrat zmotil in namesto črke l odtipkal črko č. V zborniku so najprej pisali delavci muzeja, kasneje so začeli v njem objavljati tudi drugi priznani strokovnjaki. V času ravnateljice mag. Slavice Plahute se je nabor zunanjih priznanih strokovnjakov, ki sodelujejo pri našem zborniku, izjemno povečal. Danes lahko s ponosom rečem, da je Goriški letnik ena od osrednjih muzejskih znanstvenih revij na Slovenskem. Muzej je poznan tudi po drugih publikacijah.

Najbolj smo ponosni na tiste knjige in kataloge, ki jih je Goriški muzej izdal ob tisočletnici omembe Gorice in Solkana, ter publikacije, izdane v sklopu Pharoskih projektov in v sodelovanju s prijatelji iz Veneta. V Goriškem muzeju smo še posebej ponosni, da so z nami sodelovali zgodovinarji, kot so: dr. Peter Štih, dr. Robert Peskar, dr. Janez Hofler in dr. Branko Marušič. V zadnjem času gredo za med naše knjige z naslovom Goriške jedi, ki jih je napisala in uredila zgodovinarica mag. Slavica Plahuta. Etnologinja mag. Inga Brezigar je pripravila dva lepa kataloga razstav o Goriških skrinjah in Pustovanjih na Goriškem. Čeprav knjig našega zgodovinarja Draga Sedmaka nismo izdali mi, smo nanje ponosni. V tisku imamo katalog razstave o antični Ajdovščini, ki so jo postavili arheologi Beatrice Žbona Trkman, Drago Svobljak in Nada Osmuk. Naša dokumentalistka mag. Darja Skrt se je izkazala s filmi o petdesetletnici muzeja, tisočletnici Goriške in goriških pustovanjih. Goriški muzej izdaja še publikacije, ki smo jih poimenovali Berila in prinašajo domoznanska gradiva o Goriški.

Naš svet, ki se vedno bolj globalizira, najbolj nagrajuje izvirne in nove ideje. V tem okviru moramo iskati odgovore na nove izzive časa tudi Goričani.

Goriški muzej je poznan tudi zaradi svojega mednarodnega sodelovanja. Prosim vas za kratek komentar.

Najprej velja povedati, da Goriški muzej ni dobil imena po Novi Gorici, ampak po historični deželi Goriški. Ime smo dobili po deželi zato, da tudi v Jugoslaviji ohranimo spomin na Goriško deželo, ki je imela v zgodovini Slovencev pomembno vlogo. Pridevnik v imenu muzeja tudi pove, da je bila od nekdaj ena izmed vrlin Goriškega muzeja odprtost v mednarodni in meddržavni prostor. Le če smo kot muzealci sodelovali tudi z institucijami iz sosednje države, smo lahko skrbeli za goriške Slovence v Italiji. Če bi gradili okoli se zapirali sami vase, bi bili rojakom, ki živijo onkraj državne meje, bore malo v oporo. Poleg tega živijo na Goriškem ob Sloven-

cih tudi Italijani in Furlani; pred eksodusom po prvi vojni so tu stoletja dolgo živeli Nemci. Zato je povsem razumljivo, da se o preteklosti naše dežele lahko govori le, če se upoštevajo vse jezikovne skupine, ki so tu živele ali še živijo. V tem duhu je Goriški muzej v oktobru mesecu leta 2003 na gradu Dobrovo, v sodelovanju z dr. Ferdinandom Šerbeljem iz Narodne galerije iz Ljubljane, organiziral znanstveni simpozij o baroku na Goriškem. Na simpoziju je sodelovalo 46 predavateljev, polovica njih je prišla iz Italije, ostali pa iz Slovenije. Goriški prostor je edini v Evropi, kjer se stikajo vse tri glavne etnične skupine Evrope: Slovani, Germani in Romani. Zato Goričanov multikulturalnosti in večjezičnosti ni potrebno posebej učiti. Že davno v preteklosti smo si te, v nekaterih okoljih danes razvpite modne parole, zlepa ali zgrda vcepili v glavo. Meni se prav nič ne zdi modno, če ob sosednji mizi slišim govoriti jezik, ki ni slovenski. To mi je nekaj tako povsem vsakdanjega, da se mi zdi res banalno to obešati na veliki zvon. Čudno pa gledam ljudi, ki ne razumejo niti besedice jezika svojega bližnjega. Taki ljudje se mi zdijo, kot da bi k nam padli z lune. Žal je pa res, da je večji del Evrope, posebej tisti bogati del, glede poznavanja sosedov precej domišljav. Poleg tradicionalno dobrih stikov z Italijo, posebej še z deželo Veneto, imamo dobre stike z novimi državami bivše Jugoslavije, z Madžarsko, Avstrijo in s Slovaško.

Kakšni so vaši načrti za prihodnost?

Pred mano je več nalog. Dokončati moramo selitev muzejskih predmetov iz depojev na gradu v Vipolžah, iz vile Bartolomei in iz gradu Kromberk v nove centralne depoje v Ajdovščino. Na gradu Kromberk moramo urediti grajski park in v doglednem času preseliti upravo in pisarne, ki sedaj na Kromberku zasedajo polovico dragocenih razstavnih prostorov, v novo muzejsko središče v Solkan. Žal pa v Solkanu naše muzejske prostore še vedno zasedajo zapori in je zato selitev v prvi vrsti odvisna od izgradnje novih zaporov. Na vidiku so štiri nove muzejske zbirke: v Šmartnem zbirka fosilov Brd, v Kanalu muzej pustnih mask, muzej na Velikem Cerju in muzej na Sabotinu. Pomagamo pa še pri postavitvi muzeja kovaštva v Lokovcu in, kot kaže, nudili bomo strokovno pomoč tudi pri postavitvi muzeja o žganjekuhi v Dragovcih. Dela ne bo zmanjkalo, prej bomo naleteli na težave z denarjem. Vendar upam, da bo naša družba končno le dojela, da je kulturna dediščina osnovni temelj za razvoj kvalitetnega turizma. Da bodo investitorji dojeli, da se kultura in turizem ne izključujeta, da tudi gospodarstvo in kultura lahko stopata v svet poslova z roko v roki. Temeljna značilnost za sodobno industrijo turizma je, da mora bolj in bolj proizvajati doživetja in zabavo in da je vedno manj odvisna zgolj od naravnih lepot ter dobre hrane.

/ stran 6
Danijel Devetak

3

ČETRTEK,
25. DECEMBER
2003



Živahna ustvarjalnost na Tržaškem in Goriškem

Likovna umetnost je pri nas živa

Mlajša generacija umetnikov se je odločila za skupno nastopanje na razstavah

Naša zamejska likovna stvarnost je dokaj pestra in prežeta z angažiranostjo posebnosti, če vzamemo v pretres žlahten umetniški čut, ki je zajel nekatere mlade slovenske likovnike, ki živijo in delujejo na Tržaškem in Goriškem. Zanimivo in pomenljivo je, da so se nekateri likovniki odločili, da ne bodo svojih pogledov na slikarstvo in umetnost nasploh razvijali v samotnem ateljeju, ampak da bodo svojo zakladnico delili s skupino kolegov, ki jih vsekakor ne združuje nek skupni svetovnonazorski imenovalec, temveč le gola potreba po svobodnem izražanju preko ustvarjalnega jezika. Taka skupinska avantura botruje preko živahnega dialektičnega postopka novim idejam, ki v vsakem posameznem članu skupine sproži vedno nov zagon pri ustvarjalnem delu.

O svobodni in neobvezujoči povezavi med temi umetniki priča vsekakor dejstvo, da skupinsko razstavljajo pod vzdevkom "mladi ustvarjalci". V tem imenu vidimo ne le skupno generacijsko komponento, ampak tudi nek element, ki predpostavlja, da je pred današnjimi mladimi deloval (in seveda še deluje) skupino starejših likovnikov, ki so izbrali kot svojega mentorja slikarja Bambiča. Predhodniki so želeli s skupino mlajših vzpostaviti stik, čeprav se ta načrt ni docela uresničil. Kot pojasnjuje prof. Jasna Merku', ob kateri se je mlajša generacija začela zbirati - a katere je sama prof. Merkujeva postala nato sestavni del - v katalogu zadnjega razstavnega projekta: "Med mladimi je ostal pomenljiv stik, zavedali so se, koliko jim pomeni dialog o problematiki likovnega ustvarjanja, koliko jim pomeni



možnost ustvarjanja. Dejansko se skupina ni želela od vsega začetka opredeliti kot taka iz prepričanja, da jo utegne družvena pripadnost privedi v okorelost miselne sheme in omejevalno vplivati na sproščeno svobodomiselnost: kar združuje, morajo biti skupni cilji in aktivna soudeležnost pri projektih, skratka živo občutena prisotnost posameznikov in želja po izmenjavi izkušenj, ki se sproti obnavlja in ne sledi rutini."

Kdo pa so končno likovniki, ki sestavljajo osrednji ansambel svobodnega umetniškega gibanja? Kot prvo naj omenimo Tatiano Floreancig, katere izobrazba temelji predvsem na književnosti, saj je leta 2000 opravila doktorat v primerjalni književnosti na univerzi v Celovcu; pri svojem umetniškem delu se poslužuje akvarela, tuša, olja, lepljenke, instalacije in grafike. Rado Jagodic je diplomiral v grafičnem oblikovanju leta 1995 v Urbino. Posveča se slikanju, sitotisku, oblikovanju objektov iz keramike in instalacijam. Likovna pedagoginja, ilustratorica in publicistka Jasna Merku' se posveča slikarstvu, ročno narejenemu papi-

rju s polimateričnimi vložki, grafiki in keramiki. Igor Pahor je obiskoval tečaje kostumografije in scenografije, gledališke in likovne šole; ukvarja se z lepljenko, asemblažo, slikarstvom in instalacijami. Živa Pahor ustvarja ilustracije in slike z akrili, svinčniki, lepljenko, akvareli in odtisi; v svoji karieri je obiskovala tečaje slikanja, ilustracije in lesoreza. Jana Pečar preizkuša različne slikarske tehnike in uporabo različnega materiala ter postavlja instalacije; izobrazbo je diplomirala na tržaški univerzi, študij je končala s tržaškim umetnikom Ninom Perisijem in postavil več skupinskih in osebnih razstav. Tea Volk pri svojem delu uporablja mešano tehniko, materiale in barve razni vrst, odkriva razne pristope in motive

ter zasleduje instinktivnost.

Projektov mladih ustvarjalcev je bilo kar nekaj, začenši s prvim, ki so ga postavili v prostore Kulturnega doma v Trstu in si izbrali skupno tematiko rasti v smislu doraščanja ter v optiki rojevanja nečesa novega. Prvi skupni načrt je potemtakem nosil naslov RA-STava. Mladi likovniki so se nato usmerili v svet barve kot osnovo globljega podoživljanja emocij in tako pripravili razstavo Barvni krog v Kraški hiši v Repnu, v kateri je vsak posamezen komponent skupine predstavil delo z neko kromatično dominantno, ki nekako odraža njegovo notranjost. Grupa ni ostala vedno homogena, saj so se nekateri umetniki od nje oddaljili, drugi pa so k njej pristopili: nova razstava Krog se vrti so postavili v Špetru v Beneški Sloveniji z namenom, da bi poudarili odprtost stikov med "člani". Zadnji po vrsti je projekt Avtoportret, ki je imel prvo nastavitve v galeriji v Piranu. Najbolje je namen načrta predstavila prof. Merkujeva: "Umetniki izhajajo iz različnih likovnih izkušenj in so si tudi po vsebinskem pristopu različni: avtoportret vsekakor pojmujejo kot globlje podoživljanje lastne identitete. Čeprav je platno v prenesenem pomenu lahko kot druga koža, živi stik našega individualnega prostora z okoljem - piše dalje Jasna Merku' - ne gre za avtoportrete v pravem pomenu figurativnega prikaza, marveč za razkrivanje lastnega duševnega razpoloženja v kontemplaciji abstrakcije ali v simbolični prispodobitvi, ki je mestoma prežeta s sanjsko atmosfero nadrealističnega prodiranja v podzavest, včasih pa že polna življenjskega utripa in igrivosti".

IG

OBVESTILA

ŽUPNIJAZGONIK prireja božični koncert v nedeljo, 28. decembra, ob 17. uri v župnijski cerkvi v Zgoniku. Sodelujejo domači cerkveni pevski zbor, MePZ Devin-Rdeča zvezda ter organist Andrej Pegan in bariton Aldo Žerjal.

DAROVİ

V SPOMIN na Marijo Bizjak daruje Gracija Gerdol 30,00 € za cerkveni pevski zbor pri Sv. Ivanu.

V SPOMIN na Marijo Bizjak darujeta Marija in dr. Marko Udovič 100,00 € za Slovensko Vincencijevo konferenco v Trstu.

V SPOMIN na Marto Požar daruje Gracija Gerdol 30,00 € za narodne noše.

V SPOMIN na vse pokojne iz družine Župančič darujeta Gracija in Riketa 50,00 € za Marijin dom pri Sv. Ivanu.

ZA SVETOIVANSKI cerkveni pevski zbor darujeta Zinka in Darko Cerkenik 100,00 €.

V SPOMIN na Anico Pregarc in Kristino Topolnik daruje N.N. skupno 50,00 € za Slovensko Vincencijevo konferenco v Trstu.

OB OBLETNICI smrti pokojne Angele Kralj daruje družina 15,00 € za cerkev na Padričah.

CARMEN BELLI daruje 25,00 € za cerkev na Padričah.

Simpozij časnikarjev O vrednotah danes



"Vesel sem, da ste me povabili v svojo sredo, ker se zavedam pomena, ki ga imajo sredstva obveščanja in nasploh komunikacija na vseh ravneh v današnjem svetu," je dejal tržaški škof Evgen Ravignani zbranim časnikarjem na posvetu v prostorih Vsedržavnega združenja časnikarjev na Korzu Italija v Trstu, ko je minuli petek, 19. t.m. prisostvoval celodnevni posvetu, na katerem so predvsem katoliški časnikarji razmišljali o svobodi tiska in medijev danes, a tudi o vlogi katoliškega tiska.

"Vem, da se danes skuša prodajati vse, tudi tisk in storitve medijev in zato je toliko bolj važna prisotnost vas, dragi katoliški časnikarji, saj se morate zavzemati za dostojanstvo človeka in za njegovo svobodo, ki mora priti do izraza pri vašem delu, kot morate tudi ohraniti enotnost v različnosti in tu mislim na prisotnost slovenske manjšine in Furlanov. To je bogastvo, ki ga morate jemati kot dragoceno, kot velik dar!" je še dejal škof Ravignani.

Kulturni dom

Miklavž Komelj gost pesniškega večera

V kulturnem domu v Trstu je bil gost pesniškega večera mladi slovenski pesnik Miklavž Komelj. Rojen je leta 1973 v Kranju. Lani je doktoriral iz umetnostne zgodovine s temo *Pomeni narave v toskanskem slikarstvu prve polovice 14. stoletja*, za katero je prejel nagrado Zlati znak ZRC SAZU. Trenutno pripravlja knjižno izdajo svoje vrhunske interdisciplinarne doktorske disertacije. Miklavž dela in živi v Ljubljani.

Doslej je objavil tri pesniške zbirke. *Luč delfina* je izšla leta 1991 pri celovski založbi Weiser, *Jantar časa* pa leta 1991 pri ljubljanski Živi. Izreden uspeh je prejšnje leto imela njegova zbirka *Rosa*, ki je dobila Veronikino nagrado za najboljšo pesniško zbirko leta. Zbirko *Rosa* je pesnik Adam Wiedeman prevedel v poljščino. Tudi druge posamezne Komeljeve pesmi so izšle v številnih jezikih. Tudi avtor sam prevaja pesmi ustvarjalcev, kot so Nerval, Pessoa, Artaud, Pound in Pavese.

Slednjega pesnika in pisatelja Komelja izredno ljubi, kot tudi ostale ustvarjalce italijanske književnosti. "Italijansko šolo sem spoznal tudi zaradi svoje doktorske naloge", nam je povedal Miklavž. "Pri Paveseju me najbolj priteguje njegova energija v samotni izolaciji. Rad imam tudi Pasolinija in njegovo angažiranost. Menim, da Pasolini nekako izhaja iz preteklosti, iz trubadurske in provansalske lirike in to je predvsem videti v njegovih poezijah, napisanih v furlanskem narečju. Žal pa je v slovenščino bolj malo preveden, saj je pri nas bolj poznan kot filmski človek."

Na pesniškem večeru je pesnik kar sam občuteno prebral nekaj svojih še neobjavljenih poezij, kot na primer *Hipodrom*, *Intervju*, *Hibernacija* in druge. Tudi te, kot ostali njegovi verzi sledijo načelu, po katerem mora predstavljati poezija neko zavarovano območje za besede in misli, kjer ni prostora za odvečni blebet.

Saša Rudolf je odšel v pokoj

Kdor je v sredo, 17. decembra zvečer, spremljal deželni slovenski televizijski dnevnik vsedržavne radiotelevizije RAI, je presenečeno zvedel, da s tistim dnem stopa v pokoj odgovorni urednik Saša Rudolf. Sam se je poslovil od sodelavcev in vseh, ki poslušajo radijske oz. spremljajo televizijske sporede. Presenečeni smo bili, saj nam je bil njegov zametni bas po mikrofonu in uglajen nastop pred kamerami domač in prijazen, kot vsakdanje srečanje s prijateljem.

Tudi Saša Rudolf je kot mnogi radijski delavci prejšnje generacije začel svojo poklicno pot kot član Radijskega oddaja in si v tem okviru izostril čut za lepo govorico ter same tehnične zmogljivosti medija. Vendar je bila časnikarska žilica v njem dovolj močna, da je po krajših sodelovanjih v drugi polovici 60 let postal redni član časnikarskega uredništva slovenskega oddelka Radija Trst A. Doživel je torej vse velike spremembe



FOTO JMP

našega Radia. Predvsem veliko reformo leta 1976, ko so se spremenile ure oddajanja, bil pa je tudi protagonist v dobi, ko smo kot celotna narodna skupnost v Italiji leta 1995 končno dočakali tudi začetek televizijskih oddaj. S tem pa je slovensko uredništvo radijskih in televizijskih dosegel popol-

no avtonomijo in Saša Rudolf je tako tudi postal prvi odgovorni urednik slovenskih radijskih in televizijskih poročil, neposredno odgovoren rimskemu vodstvu. Bil je tako dosežen izredno pomemben vsebinski premik, ki omogoča kolegom v uredništvu radijskih in televizijskih poročil določeno neodvisnost.

Vmes pa je bil Saša Rudolf vsem dobro poznani časnikar in dopisnik z največjih športnih dogodkov, a tudi političnih in celo vojnih dogodkov. Za Radio Trst je spremljal nič koliko svetovnih prvenstev, letnih in zimskih olimpijskih iger, kot dopisnik pa je veliko spremljal tudi dogajanje na Balkanu. Radijsko poročanje je izrazilo enkratno dejanje, saj gre glas v eter. Saša Rudolf pa je smatral za dobro, da je te svoje izkušnje zbral in objavil. Športne dogodke, ki jim je znal postaviti v širše dogajanje, je zbral v knjigah *Olimpijski ogenj in dim ter Mundial*. Grozote pa, ki jih je videl kot poročevalec političnih potresov in vojnih dogodkov na Balka-

nu, pa so vsaj deloma opisane in predstavljene v knjigi *Xolotl*, ko se prepletajo različne ravni pripovedi, od spominov na očeta Ivana in njegove življenjske usode narodnega delavca, tigrovca in nato med drugo svetovno vojno organizatorja primorskih vojakov na Bližnjem Vzhodu do razmer v Vukovarju ali spomina na tri kolege tržaške postaje, se pravi Marca Luchette, Daria D'Angela in nepozabnega Saša Oto, ki jih je 20. januarja 1994 v Mostarju pokončala hrvaška granata.

Prepričani smo, da bo Saša Rudolf, sedaj ko ga ne bodo več omejevale vsakodnevne obveznosti in odgovornosti, kmalu predstavil naši širši javnosti kako novo knjigo, saj mu izkušnje in snovi, ki je vredna pripovedi, ne manjka. Imel pa bo tudi čas, da si zbere novih vtisov. Zato mu ob tem življenjskem mejniku iz srca čestitamo in voščimo, da bi zdrav in vesel uresničil vse tiste želje, ki jih je med redno zaposlitvijo le odlagal na kasnejši čas.

Višješolci na obisku v domu za starejše

Božičnica malo drugače

Božič je čas, ko se človek nekoliko umiri, srce se napolni s toplino in dobroto. In če se v predprazničnem vrvežu nakupovalne mrzlice zna zadržati za trenutek in prislutiti bližnjemu, ki morda nima te sreče, da bi lahko praznike doživljal tako kot velika večina, potem se lahko iz te misli porodi plemenita gesta.

Tako so se dijaki Državnega trgovskega tehničnega zavoda Žiga Zois iz Gorice, kot že v lanskem šolskem letu, skupaj z mentorji odločili, da bodo naredili nekaj za ostarele in jih v svoji iznajdljivosti razveselili. Začutili so, kako pomembno je narediti nekaj dobrega za bližnjega, in že v začetku adventa so se začeli pripravljati na posebno božičnico, ki ne bo potekala na božični večer, ampak je to bila nekakšna "uvertura" v božično dogajanje.

V sredo, 17. decembra popoldne, so v domu za starejše žene na Korzu v Gorici, ki ga vodijo Marijine sestre čudodelne svetinje, zazveneli mladi glasovi, ki so skušali pričarati praznično vzdušje in privabiti smehljaj na lica gojenc. Dijaki so v spremstvu prof. Hrovatina in prof. Tula ter pod mentorstvom prof. Bra-



tinove, ki je odgovorna za humanitarne pobude, zapeli nekaj sodobnih božičnih pesmi, ki jih je na kitaro spremljal prof. Biancuzzi; zelo doživeto pa sta izveneli dve izmed najbolj znanih božičnih pesmi, Sveta noč in Glej, zvezdice božje. Ti dve pesmi je z igranjem na harmonij spremljal Diego Tomsic, dijak drugega letnika DPZTD Ivan Cankar. Še posebej lepo je bilo, ko so se napevom pridružile tudi nekatere žene.

Poleg pevskih točk so dijaki prebiral odlomke iz poezije Toneta Kuntnerja in Ljubke Šorli ter misli o Božiču, ki so jih napisali sami. Glede

na to, da je v domu tudi nekaj gostij italijanske narodnosti, so se jim dijaki želeli približati

ti tudi z recitacijo dveh pesmi italijanskega pesnika Umberto Sabe. Dijaki pa so poleg prijetnega vzdušja ob druženju želeli oskrbovankam pustiti tudi darilca, ki so jih izdelali sami. Po sporedu se je praznovanje nadaljevalo ob dobrotah, ki so jih za to priložnost pripravile sestre.

Z vseh obrazov je vela prijaznost in toplina. Plemenito sporočilo, ki ga prinašajo božični prazniki, je naletelo na odprta srca in tako povežalo med seboj različne generacije. In če kdaj, potem je v tem času pomembno, da se zavedamo tega, kako je človekovo veselje najbolj pristno takrat, ko osrečuje druge.

Dijaki

Državnega izobraževalnega zavoda s slovenskim učnim jezikom iz Gorice

Abonma jubiteljskih skupin Štandrež 2003: gostovanje komedijantov iz Kranjske Gore

Včasih se pač zgodi, da načrtovana premiera "gre po vodi" in seveda tudi njene ponovitve in gostovanja. To se je pripetilo igralcem dramske skupine AG Vrba iz Vrbe pri Žalcu, ki bi morali priti v goste v Štandrež v okviru abonmaja ljubiteljskih gledaliških skupin v nedeljo, 14. t. m. Iz zagate je štandreške organizatorje (Prosvetno društvo Štandrež) rešil Ta bol' teater Kulturno prosvetnega društva Josip Lavtizar iz Kranjske Gore z živahno vaudevillsko komedijo *Gospod Evstahij iz Šiške* Eugena Labicheta-Zarka Petana-Ervina Fritza v režiji Metke Dulmin. Zabavno delo, mestoma blago priostroeno s satiričnimi in moralno kritičnimi bodicami, o starih, neporavnanih ljubezenskih računih novoporočenca Evstahija, nekdanjega osvajača src poročenih žena, prepleteno z igrivimi songi, je lahko in zabavno odigralo sedem igralcev in s svojim izvajanjem razvedrilo gledalce, ki so se kljub drugim sočasnim nedeljskim ponudbam zbrali v lepem številu v župnijski dvorani Anton Gregorčič in se s toplim ploskanjem zahvalili nastopajočim za uro in pol pristnega gledališkega užitka. Naslednjo predstavo v abonmaju, v nedeljo, 25. januarja 2004, bodo izoblikovali domači igralci s prvo ponovitvijo (premiera bo namreč 24. januarja) komedije *Marca Camoletti* Pižama za šest v režiji Emila Aberška.

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

ISKRIVI SMEH NA USTIH VSEH

NIZ VESELOIGER LJUBITELJSKIH ODROV

J.B. Moliere
ŽLAHTNI MEŠČAN
REŽIJA Janez Starina
GLEDALIŠKA GIMNAZIJA - NOVA GORICA
■ Nedelja, 11. januarja 2004, ob 17. uri

Andrej Jelačin
PACIENTI V ČAKALNICI
REŽIJA Adrijan Rustja
GLEDALIŠČE SMEHA-KOPER
■ Nedelja, 18. januarja 2004, ob 17. uri

Marc Camoletti
PIŽAMA ZA ŠEST
REŽIJA Emil Aberšek
MLADINSKI DRAMSKI ODESK PD ŠTANDREŽ
■ Nedelja, 1. februarja 2004, ob 17. uri

Natečaj Mladi oder - nagajevanje

ČAU, ČAU, REX!
REŽIJA Janez Starina
DRAMSKI ODESK PD ŠTANDREŽ
■ Torek, 3. februarja 2004, ob 20. uri

Aldo Nicolai
STARA GARDA
REŽIJA Janez Starina
DRAMSKI ODESK PD ŠTANDREŽ
■ Četrtek, 12. februarja 2004, ob 20.30



PREDSTAVE bodo v veliki dvorani
Kulturnega centra Lojze Bratuž

DAROV

V SPOMIN oz. namesto cve-tja na grob pok. Marčelu Humarju: žena Vera za lačne otroke v misijonih 50,00; druž. Slavko Klanjšček v sklad s. Mi-helangele 50,00; druž. Lango, Bukovje 1 za cerkveni pevski zbor 50,00; za Števerjanski vestnik 20,00 €.

NAMESTO CVETJA oz. v spomin na pok. Ano Koršič Pillon: Ivanka Klanjšček Prinčič za večno luč na Jazbinah 50,00; vrstniki - letnik 1939 - Vida, Marija, Ivanka, Zdravko za cerkev na Jazbinah 270,00; za sv. maše za pok. Ano: družina Pičulin iz Vipolže in sodelavke iz Brd (Slovenija); Prinčič Štefanija za cvetje v cerkvi na Jazbinah 50,00 €.

V SPOMIN oz. namesto cve-tja na grob pok. Kajtimiru Komu: N.N. za števerjansko cerkev 30,00; druž. Komic (Ščedno) za cerkev Števerjan 200,00 €.

NAMESTO CVETJA oz. v spomin na pok. Dionizijo Mužina Bajt: hvaležne sestre Stanič za števerjansko cerkev 50,00; nečaki Aleš, Simon, Mirka, Anka, Agata in Ida Komjanc za števerjansko cerkev 150,00; Dar-ko Dornik z družino za novi kip Jezusovega krsta 25,00; hčer-ki Anastazija in Nežica z družina-ma za števerjansko cerkev dobri materi v hvaležen spomin 300,00; hčerki Anastazija in Nežica z družinama za števerjanski cerkveni pevski zbor 200,00; Zdenko Terčič z družino 25,00 €.

NA DAN sv. birmе birmanci in birmanke za lačne otroke v misijonih 170,00 €.

NAMESTO CVETJA mali Gaji teta Irena za lačne otroke v misijonih 20,00 €.

OB 3. OBLETNICI očetove smrti Marija Mužič za Števerjanski vestnik 25,00 €.

OB KRSTU dvojčic Tereze in Veronike v zahvalo za števerjansko cerkev druž. Damjana Hledeta 50,00; nonoti Hlede za novi kip Jez. krsta 50,00 €.

ZA JAZBINSKO cerkev N.N. 100,00, družina Vizin 10,00 €.

ZA ŠTEVERJANSKO cerkev: vdova Juretič 10,00 €.

ZA NOVI glas: Marija Kogoj 5,00; N.N. 2,00; Bernard An-tonič 5,00; Duhovniški dom Šempeter 12,00; za objavo darov v letu 2003 župnija Ga-brje 50,00 €.

DRVA ZA KURJAVO po 10,00 evrov za stot Vam pripelje na dom s prikloico Aleš Komjanc (tel. 0481 390238)

OBVESTILA

Uprava Novega glasa v Go-rici bo zaprta v sredo, 24. de-cembra popoldne, v sredo, 31. decembra, in v petek, 2. ja-nuarja 2004.

DRUŠTVO SLOVENSKE upo-kojencev za Goriško sporoča, da bo v nedeljo, 28. t.m., za sil-vestrovanje v Gaglanu odpe-ljal avtobus ob 17. uri iz Sovo-denj ob Soči izpred cerkve, nato s postanki v Sovodnjah pred lekarno, v Štandrežu pred cerkvijo, v Gorici pred gostil-no Primožič, v Podgori in pred cerkvijo v Ločniku.

MOŠKI ZBOR Mirko Filej pri-reja koncert božičnih pesmi na Jazbinah v nedeljo, 4. januarja, po maši, ki bo ob 15.30.

DNE, 6. januarja, ob 15.30 prireja MoPZ Mirko Filej kon-cert božičnih pesmi na Peči v spomin na vse pokojne pevce.

V TOREK, 6. januarja 2004, bo pri sv. Ivanu v Gorici med mašo ob 10. uri blagoslov ot-rok. Ob 11. uri bo v dvorani Močnikovega doma na pobu-do Skupnosti družin Sončnica in Slovenskega pastoralnega središča Gorica predstava Lučke Susič z naslovom SOS za Veroniko v izvedbi skupine Mali Telego iz Trsta. Prisrčno vabljeni!

DNE 11. januarja bo ob 15. uri v Rupi božični koncert, ki ga prireja mešani pevski zbor Rupa-Peč z več zbori ob blago-slovitvi novih elektronskih or-gel.

VOŠČILO

ŽPS, ŽGS Rupa-Peč in Ga-brje-Vrh sv. Mihaela, MePZ Rupa-Peč ter PD Rupa-Peč z župnikom želijo vsem roja-kom, posebno bolnim in osta-relim ter kakorkoli trpečim, vse božične milosti v zdravju in veselju! Voščijo srečno, zdravo, uspešno in povsem blagoslovljeno Novo leto bli-že Bogu po delu in ljubezni do človeka! Posebna voščila cen. Uredništvu in vsem so-delavcem pri Novem glasu ter njihovim cen. družinam!

ČESTITKE

Znani goriški duhovnik, zgodovinar, javni delavec in iskren prijatelj vseh Slovencev, zato tudi naš, **don Luigi Ta-vano** je te dni dopolnil častit-ljivih osemdeset let. Ob viso-kem življenjskem jubileju don Luigiju iskreno želimo, da bi s svojo mladostno iskrivostjo in umirjeno besedo še dolga leta ostal protagonist našega skup-nega življenja in zavzemanja za dobrobit vseh!



V sodelovanju z
GORIŠKIM MUZEJEM
Nova Gorica in
OBČINO SEŽANA

Vljudno vabljeni
na odprtje razstave

KAMNOLOMSTVO IN KAMNOSEŠTVO NA KRASU

Razstavo bo predstavil mag. Davor Kernel.

Kulturni center Lojze Bratuž Gorica
Sobota, 10. januarja 2004, ob 18.30

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

Zborovski koncert

BOŽIČ V SLOVENSKI GLASBI IN BESEDI

IZVAJA Mešani pevski zbor Štandrež
DIRIGENT David Bandelli

RECITATORJA Majda Zavadlav in Marko Brajnik

Praznik sv. Treh kraljev, 6. januarja 2004, ob 20. uri
Župnijska cerkev sv. Andreja v Štandrežu

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE



ZAVAROVALNIŠKI KOTIČEK

Stojan Pahor



Življenjsko zavarovanje (3)

Iz razlogov, ki smo jih nakazali v zadnjem prispevku, se v zadnjih 5 letih ponujajo varčevalcem nove oblike življenjskih zavarovanj. Slednje sicer ohranjajo nekatere značilnosti "tradicionalnih oblik" zavarovalniških kritij (nezarubljivost, nezasegljivost, izključitev iz zapuščinske mase), vendar vključujejo izključno naložbeno komponento. S tega vidika ločujemo police "Index linked" in "Unit linked". Dejansko so to oblike vlaganja v glavnem z enkratno premijo, katerih donosnost je odvisna (angleška beseda "linked" pomeni vezan) od finančnih parametrov (npr.: borza, tečaj določenega števila vrednostnih papirjev, investicijski skladi).

V prvem primeru določa končno donosnost kombinacija in pozitivno nihanje več borznih indeksov (npr.: MIB30-Italija, DOW JONES- ZDA, NIKKEI 225-Japonska, DAX-Nemčija). Vsekakor je ob zapadlosti pogodbe zjamčen kapital in minimalen donos. V drugem slučaju je zaslužek v končni fazi vezan na donos določenih vnaprej izbranih investicijskih skladov, ki se razlikujejo po strukturi naložbe in stopnji tveganja. Z razliko od naložb "Index linked" pri večini polic "Unit linked" ni zjamčena minimalna donosnost ob zapadlosti. Pri obeh oblikah vlaganja varčevalec v vsakem trenutku lahko zahteva predčasno izplačilo svojih prihrankov po vrednosti, ki ga določa finančno tr-

žišče. Z razliko od investicijskih skladov (dnevno kotiranje) se za take police namreč vsaj tedensko določi cena. Vrednosti so vsekakor dnevno objavljene v pomembnejših gospodarskih časopisih pod rubriko "zavarovalniški skladi" (it.: fondi assicurativi).

Varčevalna ponudba v obliki "Index linked" in "Unit linked" je izredno bogata in velika. Vlaganje je povezano z določenimi stroški, ki so različni glede na zavarovalniško družbo. V povprečju so višji od vstopnih provizij pri investicijskih skladih. Minimalni plog znaša 1.250 evrov. Ker take oblike naložbe zjamčijo kapital, ne morejo nuditi bajnih zaslužkov. Na finančnih tržiščih velja namreč pravilo, da zaslužek je premoš razmeren stopnji tveganja, ki ga varčevalec sprejme. Zato so take investicije primerne za vlagatelje, ki želijo stopiti na delniško tržišče brez tveganj kapitala ob zapadlosti. Trajanje zavarovalne dobe niha med 4 in 8 leti. Kot za večino oblik vlaganj znaša davek na donosnost 12,5%. Ob zapadlosti police investitor lahko spremeni privarčevana sredstva v dosmrtno življenjsko rento.

Našim bralcem voščimo vesele božične in novoletne praznike. Sodelovanje pri naši rubriki z vprašanji in pripombami je možno preko elektronske pošte (s.pahor@tin.it).

Kontovel / Pokrajinski načrt za tržaško obalo
Končno prepoved brega od Kontovela do Križa?

V sredo, 10. decembra, je zahodnokraški rajonski svet priredil informativno srečanje o načrtu Tržaške pokrajine za preureditev kontovelskega, proseškega in kriškega brega. Sestanek, za katerega je vladalo veliko zanimanje in množična udeležba je to potrdila, je potekal v prostorih Društvene gostilne na Kontovelu. Goste in občinstvo je pozdravil predsednik zahodnokraškega rajonskega sveta Bruno Rupel, načrt pa so predstavili pokrajinski odbornik za kmetijstvo Fulvio Tamaro, pokrajinski arhitekt William Starc, pokrajinski funkcionar Affattati in geometer lurretig.

Odbornik Tamaro je poudaril, da je načrt na zelo dobri točki uresničevanja. Ureditve brega od Kontovela do Križa je namreč neobhodno potrebna najprej zaradi ponovne oživitve in valorizacije kmetijske dejavnosti, lepo urejen breg pa je tudi biser turistične ponudbe. Ob vsem tem pa ne gre pozabiti na naravovarstveno ovrednotenje teritorija. Plazovi in divje vode ne prestano ogrožajo trdnost brega, ki še posebno v zimskih časih kaže na potrebo po utrjevanju celotnega pobočja. Nato je Tamaro pohvalil sodelovanje s stanovskimi organizacijami in dejal, da je ta načrt prvi korak do preureditve celotnega tržaškega brega, za katerega si Tržaška pokrajina prizadeva že dalj časa.

Arhitekt Starc je predstavil načrt, ki v tem uvodnem delu zaobjema večje območje pod Kontovelom in

Prosekom, kjer so označili nekatere pomembnejše poljske poti. Sam načrt pa je razdeljen v dve fazi. V prvi bo skupina izvedencev pod vodstvom geometra lurretiga opravila topografske meritve, izmerili bodo pešpoti, zidove ob njih in poiskali točke, kjer se voda občasno ali stalno zbira. Šele nato, v drugi fazi torej, bo pokrajinska uprava uredila načrt in stekla bodo prenovitvena dela. Glavno skrb bodo posvetili obnovi pešpoti in jih usposobili za manjša terenska vozila. Cest ne bodo gradili, je poudaril Starc, le razširili bodo obstoječe poljske poti, tako da bodo zožili širino zidov. V drugi fazi bo tudi rešen problem namakalnega sistema, brez katerega je donosna kmetijska dejavnost nemogoča. Ni namreč še jasno, ali bodo vodo pripeljali v ceveh ali bodo zgradili večje zbiralnike za deževnico. Ekpa geometra lurretiga bo tudi pripravila seznam vseh lastnikov parcel ob pešpotih. Meritve so se začele v teh dneh, trajale pa bodo 60 dni. Študija bo v kratkem na razpolago, tako da bo morda še poleti 2004 stekla druga faza del, je napovedal arh. Starc. Ob koncu prve faze bo torej znano, koliko denarja je potrebnega za celoten načrt. Pokrajinska uprava predvideva, da bo znatni del finančnih virov dodelila Dežela. Ker Pokrajina nima razpoložljivih denarnih sredstev, bo iskanje le-teh njena glavna skrb. Danes je za prvo fazo nakazanih 750.000,00 evrov.

Slovensko gospodarstvo
Nove definicije in opredelitve podjetij

V Sloveniji hitro uvajajo najrazličnejše spremembe v predpisih, pojmovanjih in ravnanjih ljudi, ustanov, podjetij in tudi države. Tako so v zasebnih podjetjih, le-teh je največ v obrtnih dejavnostih, začeli izvajati priporočila evropske komisije (vlade) o novi definiciji gospodarskih podjetij.

To je za Slovenijo precejšnja novost, saj je v državi največ tako imenovanih samostojnih podjetnikov, ki imajo povprečno od dveh do največ deset zaposlenih delavcev. Nove definicije podjetij pa pomenijo, da se bodo morali tudi obrati oz. podjetja prilagoditi evropskim normativom in predpisom.

Po novem se za srednje veliko podjetje šteje v tisto, v katerem je manj kot 250 zaposlenih, ima do 50 milijonov evrov letnega prometa, njegova bilanca pa znaša do 43 milijonov evrov. Za malo podjetje je po predpisih evropske povezave opredeljeno tisto, v katerem je manj kot 50 zaposlenih, ima do 10 milijonov evrov prometa letno, njegova bilanca vsota pa dosega do 10 milijonov evrov. Za najmanjša t.i. mikro podjetja pa velja, da imajo manj kot 10 zaposlenih, dosega do dveh milijonov evrov prometa na leto, njihova bilanca pa znaša do dveh milijonov evrov.

M.

**OSTANI ZVEST NOVEMU GLASU,
KER TI NOVI GLAS VSAK TEDEN
GOVORI O ZVESTOBI NAŠIM VREDNOTAM!**

**NOVI GLAS JE TVOJ TEDNIK! NAROČI SE
NANJ IN PRIDOBI NOVEGA NAROČNIKA!**

**Naročniki, ki bodo poravnali naročnino na Novi glas za leto 2004
do 31. januarja 2004, bodo sodelovali pri žrebanju za potovanje
z Novim glasom v Španijo, ki bo v drugi polovici aprila 2004.**

POSAMEZNA ŠTEVILKA:

1,00 €

LETNA NAROČNINA 2004:

Italija: 45,00 €

Slovenija: 48,00 €

Inozemstvo - navadna pošta: 65,00 €

Inozemstvo - prioriteta pošta: 85,00 €

GORICA: Travniki 25 / tel. 0481 533177 (uprava) / fax 0481 548276 / uprava@noviglas.it

TRST: Ul. Donizetti 3 / tel. 040 365473 / fax 040 775419 / trst@noviglas.it

Koncerti Vlada Kreslina

Vsaka roža za nekoga cveti



FOTO G. ANTLEY

Slovenci imamo fenomen, glasbenika Vlada Kreslina, ki je dosegel popolno glasbeno spravo med generacijami in na svojo stran pridobil toliko ljubiteljev etno rock poetike, da z lahkoto, v pičlih štirinajstih dneh, trikrat zaporedoma napolni Gallusovo dvorano Cankarjevega doma. V soboto, 13. decembra, smo prisostvovali tretjemu koncertu.

To je bil očitno dan za otožne, nekoliko melanholične balade in bila je sobota, ko ljudje, osvobodeni delovnega stresa, z velikim veseljem prisluhnejo tudi zahtevnejšim vsebinam. Ob znanih hitih, med katerimi se mnogi nevarno bližajo pojmu ponarodlosti, je bard slovenske estrade predstavil še nekaj novejših skladb iz albuma *Generacije*. Kreslin svoj nastop vedno izpelje vrhunsko in profesionalno. Sicer ni nobenih atraktivnih vlož-

kov, vse teče spontano, z lahkoto in uglašeno na povprečnega Slovenca, ki rabi nekaj več časa, da se sprosti in vključi v dogajanje, toda končni vtis je veličasten. Na Kreslinovem koncertu sproščanje publike poteka nenavadno hitro; po nekaj skladbah rahel pevec namig "vžge" celo dvorano in že je tu mnogoglasno intoniran refren, nabit s čustvi in katarzičnimi užitki. Pa aplavdiranje v taktu in navdušene ovacije ob sklepu vsake skladbe. Glasba poveže otroke (ki so s starši v dvorani), najstnike in priletne gospe in gospode v homogeno poslušajoče telo, ki se odziva na zvočne dražljaje z veseljem in radostjo. Starejši mogoče mmrajo refrene le sebi v brk, mlajši pa odprejo grla, da je veselje. In vsi poznajo tako rekoč vse Kreslinove pesmi. V čem je umetnikova moč, da tako suvereno ob-

laduje prostor od Prekmurja do Trsta, pa od Celovca do Brežic, kjerkoli pač živi kakšen (zaveden) Slovenec. Odgovor je seveda skrit v sami glasbenikovi govorici. Njegove pesmi so obenem melanholične (pogosta je tematika minevanja, smrti, nenehnega odhajanja...) in strastno poživljajoče. Slednje ima pridih ciganskih sokov, prekmurske "cepljenosti" z madžarsko in romsko glasbeno tradicijo. Ko združimo oboje, dodamo šarmanten glas, odlična besedila, zanesljive in zvočno raznorodne glasbenike (Beltinška banda, Mali bogovi, razni gosti), ter začutimo, da Kreslin vse to počne globoko iskreno, celo do te mere, da v dogajanje vključi velik del svoje družine, postane vsakomur jasno, da je to pravi vetrič za našo dušo. Pihlja namreč tako milo in ljubeznivo, s sabo pa prinese toliko cvetja in pokošenih trav, da se mu Slovenec enostavno ne more upreti. Nasprotno, v njem se odpre ruralna nprav, naše skupno "kmečko" poreklo, kjer je veliko prostora za žalost, trpljenje, radost, za lepoto spominčic, za dišave cvetočih polj, za opoj ljudskega petja, za ljubezen in legak ali razborit tok rek, pa seveda tudi za upanje, ki ga Kreslinova poezija pije iz spoznanja, če karikiramo njegovo znamenito skladbo, da "vsaka roža na svetu za nekoga cveti".

Jože Štucin

Z 2. STRANI

Hladni prihi...

Vrednost fakturirane proizvodnje znaša letno 7,6 milijarde evrov, ki nastaja povprečje od prodaje pastiriziranega mleka. Bankrot tega velikana je nastal zaradi različnih dejavnikov, ki jih še proučuje pristojna sodna ob-

last v Parmu in Milanu. Govori se o primanjkljaju nič manj kot 10 milijard evrov! Nadzorna služba je očitno bila zelo pomanjkljiva ali sploh ni delovala. To bo seveda spet dalo povod za začetek živahnih razprav tudi in predvsem politične narave. Osrednja vlada pa je doživela novo hlad-

no prho, kar pa je navsezadnje prava malenkost v primerjavi z velikansko škodo, ki jo imajo milijoni navadnih in malih varčevalcev. Tem pa nihče ne bo povrnil škode! Takšne so pač posledice divjega kapitalizma, v katerega se, kot kaže, čedalje bolj pogreza sodobni svet.

Od 20. do 28. aprila 2004

Vabilo na devetdnevno potovanje z Novim glasom

Pred dvema letoma so udeleženci potovanja z Novim glasom v južno Španijo, Andaluzijo in Gibraltar izrazili željo, da bi obiskali še severni del Španije, ker so bili navdušeni nad lepo špansko pokrajino. Zato tudi to potovanje v Novo Kastilijo z Madridom, Staro Kastilijo, Galicijo s Santiagom de Compostela, pokrajino Leon, Baskijo s San Sebastianom, kjer si bomo ogledali zgodovinska mesta in zname-

nitosti kot npr. znamenito votlino oz. jamo Altamira, ki je znana po svojih paleolitskih stenskih slikah o ledenodobnih živalih in človeka izpred 15.000 do 20.000 let. Poleg naravnih lepote bomo videli tudi zgodovinske, verske in kulturne spomenike ter obiskali kraje, ki imajo še danes svoj sloves. V ceno so vključeni letalski prevoz, ki bo drugo leto dražji, španski spremljevalec in vodnik ves čas potovanja kot tu-

di vodniki po glavnih mestih, kot predpisuje španski turistični zakon, nadalje poln penzion od kosila prvega dne do kosila zadnjega dne, nastanitev v hotelih s štirimi zvezdicami in turistične takse.

Potovanje bo od 20. do vključno 28. aprila 2004. Vpisuje se na upravi Novega glasa v Gorici in na sedežu v Trstu. Za veljavni vpis se plača akontacija 255,00 evrov, celotni znesek se pa poravnava mesec dni pred odhodom. Pohitite z vpisom, ne bo vam žal tega potovanja! Spored potovanja dobite na upravi Novega glasa v Gorici in Trstu.

NAPOVEDNIK

RADIO SPAZIO 103, SLOVENSKE ODDAJE (OD 26.12.2003 DO 1.1.2003)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Gorisko 97,5, 91,9, Mhz; za Furlanijo 103,7, 103,9 Mhz; za Kanalsko dolino 95,7

Mhz; za spodnjo dolino Bele 98,2 Mhz; za Karnijo 97,4, 91, 103,6 Mhz). Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

- Petek, 26. decembra (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni desert iz diskoteke 103.
- Šopek narodnih viž. - Zborovski kotiček. - Obvestila.
- Ponedeljek, 29. decembra (v studiu Andrej Baucon): Gla-

sbeni lističi z Andrejem: zanimivosti in informacije.

- Torek, 30. decembra (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da... glasbena oddaja z Matjažem.

- Sreda, 31. decembra (v studiu Danilo Čotar): Na Silvestrov večer.

- Četrtek, 1. januarja (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditvev. - Glasba iz studia 2.

Ob visokem jubileju in ob vseh priznanjih, ki jih je prejel v letošnjem letu, iskreno čestitamo pisatelju Borisu Pahorju.



Vsem bralcem želimo
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
in **SREČNO NOVO LETO 2004**

Založba
MLADIKA

Mladika, Trst, ul. Donizetti 3, I-34133 • tel.: 040-34 808 18 • fax: 040-633 307 • e-mail: urednistvo@mladika.com